
Een introductie: ISO 26000 en Maatschappelijk
Verantwoord Ondernemen

ISO 26000 – Richtlijn voor MVO

“ Wat is nu eigenlijk
Maatschappelijk Verantwoord
Ondernemen? ”

ISO 26000 – Richtlijn voor MVO

Inleiding

Tegenwoordig kan je geen krant meer openslaan of je komt de termen duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) tegen. Beide begrippen worden in de media door elkaar heen gebruikt. Deze begrippen zijn echter geen synoniemen van elkaar, maar hebben wel overlap! Maar wat is nu eigenlijk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen?

Er blijken tientallen verschillende definities te zijn voor dit begrip. In de loop der tijd veranderen deze definities. Deze onduidelijkheid is mede aanleiding geweest in 2005 voor ISO (International Organization for Standardization) om een richtlijn te gaan ontwikkelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (of Corporate Social Responsibility – CSR in het Engels).

Deze richtlijn die nu als concept verspreid wordt, is de ISO 26000. ISO 26000 geeft als definitie van maatschappelijke verantwoordelijkheid:

Verantwoordelijkheid van een organisatie voor de impact van haar besluiten en activiteiten op de maatschappij en het milieu, via een transparante en ethische handelswijze die:

- Bijdraagt aan duurzame ontwikkeling, met inbegrip van gezondheid en welzijn van de maatschappij;
- Rekening houdt met de verwachtingen van stakeholders;
- In overeenstemming is met de toepasselijke wetten en overeenkomst met internationale gedragsnormen;
- Is geïntegreerd in de hele organisatie en in haar betrekkingen in de praktijk wordt gebracht.

In deze definitie komen een aantal belangrijke elementen naar voren, namelijk dat het in organisaties niet alleen om de economische dimensie gaat, maar ook om de sociale- en milieudimensie.

Deze drie dimensies dienen een integraal onderdeel te zijn van de gehele organisatie en daarnaast wordt er nadruk gelegd op de relatie met 'stakeholders', dat wil zeggen alle direct en indirect belanghebbenden bij de organisatie.

Structuur

De structuur van de ISO 26000 is als volgt opgebouwd:
Introductie

1. Onderwerp en toepassingsgebied
2. Termen en definities
3. Inzicht in maatschappelijke verantwoordelijkheid
4. Principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid
5. Erkennen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrekken van stakeholders
6. Oriëntatie op de kernonderwerpen van maatschappelijke verantwoordelijkheid
7. Richtlijnen voor het integreren van maatschappelijke verantwoordelijkheid in een organisatie

Historie

Vaak wordt gedacht dat Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen een thema is dat in de afgelopen jaren is opgekomen, dit blijkt niet juist te zijn.

In de geschiedenis zien we diverse vormen van MVO reeds in de tijd van de Gouden Eeuw terugkomen. Het begrip MVO zien we echter pas nadrukkelijker naar voren komen in de jaren '70 van de vorige eeuw met de publicatie van het rapport 'Limits to Growth' in 1972 door de 'Club van Rome'. In deze publicatie werd gepleit voor een mondiaal evenwicht tussen economie en ecologie.

De daaropvolgende jaren blijft het redelijk rustig op dit onderwerp, dit verandert pas medio jaren 90. Een belangrijke mijlpaal was de introductie van het concept People, Planet, Profit (Triple bottomline) door John Elkinton in 1998.

De diverse boekhoudschandelen rond de eeuwwisseling (Enron, Ahold etc.) leiden tot nieuwe codes (SOx, Tabaksblat). Het aantal richtlijnen en normen neemt vanaf het jaar 2000 explosief toe.

ISO 26000 – Richtlijn voor MVO

Principes

Net zoals in andere certificatienormen (zoals ISO 9001), zijn er in ISO 26000 principes opgenomen die het uitgangspunt vormen voor het handelen van de organisatie.

Volgens ISO 26000 is een principe 'een fundamentele basis voor besluitvorming en handelwijze'. Dit betekent dat de organisatie bij elke activiteit en dus elk besluit deze principes zo veel mogelijk moet naleven.

De 7 principes in ISO 26000 zijn:

1. Het afleggen van rekenschap;
2. Transparantie;
3. Ethisch gedrag;
4. Respect voor belangen van stakeholders;
5. Respect voor wet- en regelgeving;
6. Respect voor internationale gedragsnormen;
7. Respect voor mensenrechten.

In hoofdstuk 4 van de ISO 26000 wordt uitgebreid ingegaan op deze principes, hieronder worden de 7 principes kort toegelicht:

Afleggen van rekenschap

De organisatie is altijd verantwoordelijk voor haar impact op de maatschappij en milieu, de organisatie legt hierover verantwoording af en mag hierop ook aangesproken worden door zowel interne stakeholders (zoals medewerkers), maar ook externe stakeholders (zoals klanten, brancheverenigingen of consumentenorganisaties).

Transparantie

Met transparantie wordt bedoeld dat de organisatie transparant is in haar besluiten en activiteiten die invloed hebben op de maatschappij en het milieu. De organisatie moet informatie met betrekking tot beleid, besluiten en activiteiten juist, tijdig en volledig ter beschikking stellen aan haar stakeholders.

Ethisch gedrag

Ethisch gedrag is gericht op het eerlijk, rechtvaardig en integer handelen, dit betekent rekening houden met belangen van stakeholders en zorgvuldig omgaan met mensen, dieren en milieu.

Respect voor stakeholderbelangen

De organisatie houdt rekening met de belangen van alle stakeholders van de organisatie en maakt hier een goede afweging tussen. Dit betekent dus dat niet alleen met de belangen van de direct betrokkenen van de organisatie (eigenaren, klanten, medewerkers, etcetera), maar ook met andere stakeholders rekening dient te worden gehouden.

Respect voor wet- en regelgeving

De organisatie dient op de hoogte te zijn van alle wet- en regelgeving in alle rechtsgebieden waar zij actief is en deze na te leven. De organisatie moet er voor zorgen dat medewerkers op de hoogte zijn van de geldende wet- en regelgeving.

Respect voor internationale gedragsnormen

Naast het naleven van wet- en regelgeving dienen internationale gedragsnormen nageleefd te worden, in het bijzonder indien de internationale gedragsnormen een positievere invloed hebben op duurzame ontwikkeling dan het sec naleven van wet- en regelgeving.

Respect voor mensenrechten

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is de basis van dit principe, deze rechten dienen erkent en gerespecteerd worden door de organisatie. Deze rechten gelden voor alle mensen, in alle landen, in alle culturen en in allerlei situaties.

ISO 26000 – Richtlijn voor MVO

Kernthema's (core subjects)

In ISO 26000 worden 7 kernthema's benoemd, elke organisatie dient aan deze kernthema's aandacht te besteden.

Deze 7 kernthema's zijn:

1. Bestuur van de organisatie;
2. Mensenrechten;
3. Arbeidsomstandigheden;
4. Milieu;
5. Eerlijk zaken doen;
6. Consumentenaangelegenheden;
7. Betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap.

Stakeholdermanagement

Stakeholders zijn alle individuen of groepen die belang hebben bij besluiten of activiteiten van een organisatie.

Stakeholders moeten niet verward worden met shareholders (aandeelhouders) van een organisatie. De aandeelhouders zijn een van de groepen van belanghebbenden. Stakeholders bevat echter een veel grotere groep mensen, organen en organisaties, namelijk klanten, werknemers, directie, concurrenten, leveranciers, publiek, brancheorganisaties, etcetera.

Elke groep van stakeholders heeft zijn eigen waarden en verwachtingen. Van het stakeholdermanagement van een organisatie wordt verwacht dat de organisatie communiceert over de verwachtingen van stakeholders met alle belanghebbenden, hier een duidelijke afweging in maakt en deze ook transparant communiceert naar alle belanghebbenden.

Certificatie

ISO 26000 is een richtlijn en derhalve niet geschikt voor certificatie. De ISO 26000 is ook niet als eisenstellend document geschreven. Geen enkele organisatie kan dus claimen dat zij aan de ISO 26000 voldoen!

Bij de start van de ontwikkeling van de ISO 26000 in 2005 is het een eis geweest dat deze richtlijn niet als certificatieinstrument gebruikt zou kunnen gaan worden.

Echter dit uitgangspunt is inmiddels achterhaald. Veel organisaties willen graag hun inspanningen op MVO gebied extern erkend zien. Inmiddels zijn er op het gebied van externe erkenning meerdere oplossingen die aangeboden worden aan de markt. Een van de middelen voor een externe erkenning is het certificaat MVO Prestatieladder.

De 8 grootste certificatie instellingen in Nederland bieden allen dit certificatieschema aan voor externe beoordeling. De MVO Prestatieladder is een transparante norm, waarbij de prestaties op MVO gebied op een 5-tal niveaus gewaardeerd kunnen worden. Bij het implementeren van de eisen uit de MVO Prestatieladder kan de ISO 26000 een behulpzame bron van ideeën en achtergrondinformatie zijn.

MVO Prestatieladder

Meer informatie over MVO Prestatieladder kunt u onder meer vinden op onze website.

Auteur: *Dhr. E. Franken, Certificatie, TÜV Nederland*

Datum: 30-07-2010

Datum revisie: 02-03-2011

Geraadpleegde bronnen:

- KAM Nieuwsbrief nummer 2/2010 – NEN
- www.iso.org
- richtlijn ISO 26000
- De 100 meest gestelde vragen, MVO volgens ISO 26000 - NEN

TÜV Nederland

Postbus 120
5680 AC Best

☎ **Telefoon:** 0499-339500

☎ **Fax:** 0499-339549

✉ **E-mail:** info@tuv.nl

🌐 **Website:** www.tuv.nl

🐦 **Twitter:** <http://www.twitter.com/tuvnederland>

🌐 **LinkedIn:** <http://tinyurl.com/tuvnederland>